

Elements arquitectònics de la casa de Pardinella

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Pardinella
Emplaçament: A l'interior de Pardinella. Situada sota el pla d'Erols. Pista de Gavarrós trencall abans d'arribar.
Alçada: 1352,3

Coordenades:

Latitud: 42.2772
Longitud: 1.94092
UTM Est (X): 412671
UTM Nord (Y): 4681097

Classificació

Número de fitxa: 08099-176
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Popular
Segle: XVI-XIX
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Conservats i protegits a l'interior de la casa de Pardinella. Alguns dels mobles es guarden a les golfes i altres encara s'exposen a la sala principal
Protecció: Inexistent
Número inventari: Si. Núm.3424 IPAC (Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya)
Generalitat: Catalunya
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 08098A00300005
Fitxes associades:
[Casa de Pardinella](#)
Autor de la fitxa: Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dt., 11/04/2017 - 02:00

Descripció

L'interior de la casa de Pardinella conté elements de notable valor que hem pensat enumerar-los en una fitxa a part. Entre aquests elements cal destacar-ne la porta d'entrada que ha estat ja esmentada a la fitxa anterior amb el porxo que la protegeix format per dues arcades de mig punt de pedra tosca i una interior que la reforça. També s'ha de fer referència a les voltes de canó de tipus encofrat que cobreixen les tres naus o cossos de la planta baixa i de les que la situada a llevant està construïda amb les pedres disposades a plec de llibre. Malgrat també tingui marques de l'encofrat sembla que correspongui en un moment més antic. A la planta primera n'hem de remarcar les alcoves de les diverses habitacions de les quals la situada més a tramuntana és doble, mentre que la de l'ala de llevant és simple. Del mobiliari se n'ha de destacar les tres calaixeres i escriptoris amb incrustacions de boix i marqueteria, així com la taula principal amb les "potes de lira". La casa també té alguna caixa de nuvi i també de núvia, llits de "monja" de ferro forjat i també "olotins" un bressol de fusta de boix i brasers d'aram. A la cambra on hi ha el forn de pa hi trobem encara els trespeus, els clemàstecs de ferro forjat, les olles d'aram, objectes d'ús agrícola i les pales per coure el pa. Està en un bon estat de conservació.

Història

L'origen de la casa de Pardinella l'hauríem de buscar en els documents del monestir de Sant Llorenç prop Bagà recollits per Bolòs i Pagès en el seu llibre sobre el monestir. De fet trobem els documents 20 i 63 (ACA monacals) que fan referència exclusiva en aquest lloc. El primer document correspon a la donació d'una tal Arguèsen al monestir de Sant Llorenç en remei de l'anima del seu fill Astar i corresponent a una peça de terra de la vall de Brocà a la vila de Pardinella el 18 d'abril de 964 "pecias II de terras qui ella advenit per comparacions, et sunt in comitatum Cerdaniense, in valle Bucuranense, ubi vocant in ipsa villa de Pardinella" El document esmenta que afrontava amb una terra que ja era de Sant Llorenç (potser la roca) amb una via pública (el camí de la roca a Pardinella) i amb unes terres incultes o terres de ningú. El document 63 data de 1018 i fa referència a la donació que un tal Sunyer fa en un alou i una peça de terra a les rodalies de Gavarrós i a la vil·la de Pardinella al monestir de Sant Llorenç "casas, casalibus, curtis, cortalibus, ortis, ortalibus, terras cultas vel incultas, arboribus, pomiferis vel inpomiferis, silvis, garricis, pratis, pascuis, omnia et in omnibus". També esmenta la donació d'una casa i un hort que les afronta amb " ipsos torrents", "in terra de lobato", "coma de Dafran" i una peça de terra "In camp Dalt" o camp de dalt que afronta "in terra Odrig", "in terra sunier" i "in riba". La primera podria pertànyer a la casa actual ja que està entre dos torrents; el de l'Home mort i l'homònim de Pardinella. La peça de terra podria ser al pla d'Erols situat a més altura i al mateix terme de Pardinella. Per tant i tenint en compte aquestes dades documentals el lloc de Pardinella ja era habitat des del segle X com un vilatge. El lloc torna a sortir esmentat el 1057 amb la donació d'una casa amb dues sesterades de terra a Pardinella "casa una cum sasterads duas de terra, est in comitatu Cerdaniense, in vale Buchuranense, in locum quem vocant Pardinella vel ad ipsa Perera..." Dins de l'arxiu de la Pobla de Lillet conservat a l'arxiu de la Corona d'Aragó i recollit per Joan Serra i Vilaró en la seva obra de les baronies hi ha un manual sobre la subhasta del mas de Pardinella al 1350. En els documents de la baronia de Bagà el lloc és esmentat sovint en temes relacionats amb les pastures. Així el 1370 trobem una notícia sobre els homes de Gavarrós i Pardinella que havien de donar una part proporcional al senyor dels

peus i espatlles de les bèsties que caçaven. Segons Serra la cria del bestiar i de la llana generava disputes als veïns dels diferents pobles. Aquest seria el cas de la disputa entre els veïns de Bagà, Gavarrós i Pardinella per a la pastura del bestiar al port de Gavarrós establint uns límits que abraçarien tot la zona sud del Puig Llançada. Des dels Clot del Forn, a Rocs de Canells, Coll de Pal, Puigllançada i Pardinella. De Pardinella en seria la franquesa dels homes que donaren les cuixes i espatlles dels moltons al senyor establint-se el "dret de cuixa". La casa de Pardinella sempre va estar lligada a la ramaderia i la transhumància degut a la seva proximitat a les zones de pastura. La documentació posterior a l'Edat mitjana ha estat consultada gràcies a les escriptures que ens ha cedit la família Guixé de la casa Pardinella. En cal destacar un document de Transacció i concòrdia entre el duc d'Alba i Marquès d'Aytona, senyors de la baronia de Pinós i Josep Pujol i Pardinella pel terme de la finca i Rodalia del "manso Pardinella y Pla d'Arols poseido por Jose Pujol Pardinella, payés de Gavarrós. Aquest terme va ser traçat i poc després el 1779 es van dividir les herbes de la muntanya de Gavarrós entre els Pardinella que tenien el terme esmentat i els Cabanes que es quedaren amb la part de la muntanya comuna de Gavarrós i que havia pertangut als barons de Pinós i que abraçaria la zona de Clot del Forn, Rocs de Canells i mig Puigllançada.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS(1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p- 81 i 186, 203. CATALÀ i ROCA, PERE (1997). "El Berguedà" Els castells catalans. Vol V. Rafael Dalmau Editor. CASAS SOLER, QUIM (2004). "La vall de Brocà en els segles XVIII i XIX. a Erol, Suplement 3 p-8 i 9. CLARET, J; ROCA, A (1982) "Casa Pardinella". Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura SERRA i VILARÓ, J (1987). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius.Vol I p-84, 85 i 188, Vol II. P. 320 i352. Vol III. P.96, 102 i 106. Documentació facilitada per la família Guixé. ARCHIVO DE PROTOCOLOS DE BARCELONA. "còpia autèntica de la escritura de transacció y concordia, atorgada por el Excmo Sr. Duque de Alba y Marqués de Aytona, señores de la Baronia de Pinós y Mataplana y Don José Pujol y Pardinella y otros poseedores de heredades en el término de Gavarrós de dicha Baronia, ante el que fue notario de esta ciudad, DON JOSE BUENAVENTURA FONTANA, en 28 de Marzo de 1753"

